

Stanowisko Komitetu Mokrądlowego w sprawie systemu obrony „Tarcza Wschód”

18 czerwca 2024 r.

Głównym tematem spotkania Komitetu Mokrądlowego zorganizowanego w dniu 18 czerwca 2024 r. była ochrona i zarządzanie mokradłami w kontekście ogłoszonego przez Rząd 28 maja 2024 r. projektu obronnego Tarcza Wschód.

Komitet Mokrądlowy nie neguje potrzeby obronności kraju i podkreśla, że warunkiem realizacji skutecznej ochrony przyrody jest pokój. Komitet zaznacza, że obronność kraju jest usługą ekosystemową pełnioną przez ekosystemy wodno-błotne na rzecz obywateli państwa, szczególnie w kontekście ograniczenia mobilności przeciwnika. Zwraca uwagę na możliwości wykorzystania naturalnego ukształtowania terenu, warunków wodnych i innych aspektów środowiskowych jako elementów infrastruktury obronnej.

Państwowa Rada Ochrony Przyrody pracuje nad rekomendacjami w zakresie prowadzenia działań obrony militarnej z poszanowaniem zasobów ochrony przyrody. Komitet Mokrądlowy popiera starania PROP do stworzenia wytycznych ułatwiających wybór i wykorzystanie militarne mokradeł przy uwzględnieniu uwarunkowań geograficznych, przestrzennych i ekonomiczno-społecznych. Komitet Mokrądlowy popiera stanowisko PROP, że ponowne nawodnienie terenów przygranicznych Podlasia i Polesia jest stosunkowo szybką i niskokosztową inwestycją.

Istnienie mokradeł uzależnione jest przede wszystkim od możliwości zapewnienia odpowiedniego stanu uwilgotnienia terenu, zarówno powierzchniowego, jak i podziemnego. Utrzymanie stałego uwilgotnienia terenu możliwe jest w sytuacji spowolnienia/zatrzymywania odpływu wody z danego terenu, dlatego ważna jest likwidacja melioracji szczegółowych na trwałych użytkach zielonych i w lasach przygranicznych lub budowa zastawek. Tymczasem niepokojące są doniesienia prasowe MON sugerujące tworzenie zalesień i zabagnień w sąsiedztwie pogłębionych rowów melioracyjnych. W rzeczywistości taki zestaw działań nie jest możliwy do utrzymania, ponieważ rowy melioracyjne odwadniają i osuszają teren. Komitet Mokrądlowy prosi zatem Ministerstwo Klimatu i Środowiska o włączenie do prac międzyresortowego zespołu ds. Tarczy Wschód ekspertów ds. ochrony przyrody.